

Vredništvo:
na Travniku št. 277. I. nadstr. (eno
skrbni tudi za razpoljubljanje lista).

Prejemajo se za plačilo vsakršna
opisila-tudi v neslovenskem jeziku.

Plača se za vsako nalieno vrsto 6
sold., če so opisala samo enkrat na-
lieno, do dvakrat, 8 sold., če trikrat,
10 s. v. a. — Povrh tega še vsak
krat 30 s. za štampilj.

V Gorici, v petek, 1. oktobra 1869.

DOMOVINA.

TEČAJ III.

LIST 39.

Izhaja vsak petek.

Velja po polti pošiljana za celo, le
3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s. ter
četrt leta 80 s. Kdor sam po njo po-
šilja, plača za celo leto samo 2 g. 50
s., za 1/2 l. 1 g. 30 s., za četrt l. 70 s.

Narocila pisma in reklamacije naj
se pošiljajo vredniatva.

Posamni listi se prodajajo v Gorici
v bukvarnici K. Sohar-Jovina Travniku
ku po 5 soldov.

Panslavizem in Avstrija.

(Konec.)

„So pa žalibog tudi še drugi možje, koji se zdi,
kakor da bi bili prevzeli nalogo, panslavizem pospešo-
vati, gojiti ga in krepiti, ter vse tako delati, da postu-
ja kalni studenec dereča reka: — to so v Avstriji centra-
listi. Sploh je po čudnem zapletenju okoliščin prišlo do
tega, da je borba med panslavizmom in autonomijo
posamnih slovanskih narodov ob enem borba med Av-
strijo in Rusijo. V Rusiji vse poravnujoče (nivelujoče)
načelo, v Avstriji pravilno razvijanje. Čim bolj se to
razvijanje v Avstriji kali, zadržuje, ustavlja, uničuje,
tem več dobička izvira iz tega Rusiji. Bolj ko se, ka-
kor dela to liberalni centralizem, zgodovinsko pravo,
vera, jezik, torej vse podlago narodnega duha med av-
strijskimi Slovani zatirajo, ali bolj ko vse na to tako
zatiranje meri, bolj se jim sili na voljo, ne izmed dveh
zlegov manjšo — kajti zlega sta enaka — ampak uno iz-
brati: potujčenje (Entnationalisirung) ponemčenju v prid
nasproti postaviti potujčenju panslavizmu v prid; ene-
mu načinu smrti predstvo čati pred drugim. Nobena
reč ne kaže tako očitno, kakor ta, kako neupodoben
je liberalizem tesni krog šablone prestopiti, soči raz-
meram do dna ter vznesti se do kake višje ideje. Se-
danji liberalizem počinja vse, kar utegne storiti, da se
država razdere; vendar pa se upa tožiti ono, ki kaže-
jo na dosledke njegovih dejanj. On se je prodrznil gro-
ziti se nad tistimi, ki so šli v Moskvo in nad českim
Husovanjem! Saj je on avstrijske Slovane v Moskvo
podil; saj je on, ki vero spodkopava!

Ratio existendi (t. j. vzrok, da mora Avstrija bi-
ti), kulturno-zgodovinska naloga (misija) Avstrije je,
da ona panslavizmu nasprotni princip pospešuje. Koli-
kor bolj se bodo v Avstriji razvijali slovanski jeziki
po poteh, ki jim jih je previdnost odkazala, kolikor bolj
se bodo segalo narodnim književnim prizadevanjim pod
pazduho, kolikor prej se bodo jenjalo imeti jih za su-
rove (barbarske), zaničevanja vredne jezike, pred kte-
rimi gre predstvo celó nar slabšim šušmarijam dru-
zib jezikov — toliko določnejše se vstopi vpor (reakcija)
proti vsakršnim nameram na nadgospodstvo ruskega je-
zika. To isto velja gledé državno-pravnega vprašanja.

Ko se vničijo zgodovinske pravice krone česke, ako
se odreče Galiciji še celó tista samosvojnost (autonomi-
ja), ktero vživa kongressno Poljsko skoraj še danda-
našnji — ako se južni Slovani italijanskemu elementu iz-
ročijo: — bode se zdela vaba od izhoda (od Ruskega)
tem prijetnejša in zapeljivša. . . . . Kako pa na ver-
skem polji? Ni li do sedaj katoliška vera tista, ktera
se panslavizmu naj določnejše vpira. Tá pravi Božji
nauk, individualna (osebna) svoboda — tam razkolništvo
v svojih dveh razpolih: fanatizmu (prenapetosti) in ni-
hilizmu (brezverstvu); to je dvoje nasprotij naj osor-
nejše sorte. In kaj vse se ne dela, da bi se prenapet-
ost odpravila, in da bi se svet odprl brezverstvu!

Bode li pogubno sadje tega sistema res do dobro-
ga dozorelo? ali se ima Avstrija, nezvesta svojemu
namenu, razrušiti? Imajo se li v nič pogrezniti zakla-
di narodov slovanskih? Nadejamo se, da previdnost
Božja to ubrani. Med tem ne moremo našim slovanskim
bratom nikdar zadosti priporočati, naj bi resno premis-
lili, da je njihova naloga ta, da se zvesto držé katoli-
ške cerkve, kteri se imajo zahvaliti za duševno svojo
lastino, da varujejo političko svojo pravo in da gojijo
svoj lepi jezik. To razpravo naj sklenemo s tem-le o-
pominom, vrednim, da si ga vsakdo v srce vtisne, o-
pominom, ki ga je ni davno neko k temu poklicano pe-
ro pisalo: „Vas navdušnje misel na slavno prihodnost
Slovanov, avstrijskih. To po pravici. Avstrijsko, katoli-

ško slovanstvo, nasproti rusko-razkolniškemu ali, če
hočete rajši tako, zraven njega svoje moči razvijajoče,
slovanstvo federativno Avstrijo podpirajoče, in po njeni
brambi zunanjih sovražnikov obvarovano, nosče krščan-
sko omiko (civilizacijo), krepko na znotraj in na zunaj
mogočno po nerazrušljivi životni moči katoliške cerkve,

tako slovanstvo ima pravico, dospeti do slavne po-
litičke in kulturne zgodovinske pomembe. Ako temu na-
sproti slovanski narodi v Avstriji vse razrušajoči ne-
verji zapadejo, do kakoršne je došel dandanašnji zahod
ni protestantizem, ali ako bi jih, kar Bog milostljivo
obvaruj, razpad Avstrije, na kterege meri stranka veri
in cerkvi sovražne osvele ko bi jih razpad naše dr-
žave v kakto nove političke prevrate pahnil, ne bi imo-
li več vkljub šolam in časnikom nič boljšega pričako-
vati, nego žalostne osode, ktera je zadela v dandašnji
severni Nemčiji sorodnike njihove, kteri pičle ostanko
vidimo v Lužicah pomirati.“

Pomorstvo in Slovani.

Spiral Podžavanski.

(Konec.)

Dragi sosedje (Lali), ki se delate oblastnike na-
šega morja in mornarstva, ako vam je resnično mar
za napredek domačega mornarstva, ne cepite, ampak
zlagajte, ne mučite brez potrebe ljudstva, temuž izobra-
zujte ga po zgledu Angležev, Francozov itd. Ste mar kaj
delali ali delate morda zdaj za omiko prostih mornar-
jev? Čisto nič, ampak nasprotovali ste s vsimi silami.
V dokaz naj navedem samo to napako. Kakor veste,
po celem svetu, tako tudi pri nas se ne more siromašno
ljudstvo dolgo šolati. Zakaj mu ne nudite priložnosti, da
bi si prilastilo v kratkem nar potrebniših naukov po
naravni poti? Zakaj silite slov. otroke v italijanske —
njemu ptuje — začetne šole, od kteri nemajo čisto no-
bene koristi, ker v 2-3 letih se še sredstva do omike
— po vašem mnenju italijanskega jezika — ne naučé?
Ni čuda, da slov. otrok hrbet obrne vaši mučilnici, ter
v svoji lahkomiselnosti rajši neumen ostane. To, in
jedino to je krivo, da so naši prosti mornarji, v raz-
meri proti njih voditeljem, preveč neomikani. Kakor
vidite, in kakor nas in vas stoletne skušnje učijo, ne
hočete na podlagi italijanščine nikdar izobrazili slov.
mornarjev. Hočete imeti resnično izobrazene mornare,
morate jih po naravni poti likati, ker drugače abso-
lutno ni mogoče.

Dalje se bojite, da bi preobširna omika glavarjev
(broda) med mornarji lepo družinsko življenje uničila.
Zagotavljam vas, da ne ta, ampak ravno vaš sistem bi
jo vtegnil razdijati. Kako hočete imeti slogo brez so-
glasja? Italijansko omikano poglavarstvo se ne more
skladati s slov. objemom. Vsi pametni, nepristranski pa
skušeni možje naj si bodo vže kakoršnegakoli naroda,
mi bodo potrdili, da se mora ravnati glavar po svojih
podložnikih, t. j., da govori z njimi v njim razum-
ljivem jeziku, sicer ne more dela pospešiti. — Od to-
liko tisuč primerljejev vsakdanjega življenja, ki potrju-
jejo ravnokar rečeno, omeniti hočem le enega. Na Re-
ki živi nek mojster, rojen in odgojen Benečan (iz me-
sta), ki odkazuje in nadgleduje delo vsak dan nar manj
80 prostim delavcem. Razgovarjajočega se z njim
o različnih stvaréh me zagotavlja, da on mora govoriti
z delavci mešanico po njih razumnosti. Govorečega z
njimi po italijanski ali čisto hrvaški bi me ne razumeli,
— pravi — ali morda ravno naopak; tako bi delo za-
ostaljalalo meni na škodo.

Čo je vže treba pri vsakdanjem delu v navadnih
tvornicah soglasnega porazumenja, koliko več je to po-
trebno na brodu, kteri se lahko po eni sami pregrehi
z vsem objemom vred potopi.

Kakor je tedaj jasno, da na brodu mora biti eden vladajoč jezik, in to jezik prostih mornarjev; in ker je spričano, da ogromna večina mornarjev se ne dá poitaljančiti, kakor tudi, da poglavarstvo broda, kakor intelligentna stranka, se lože poprime (če je Lah) tujega jezika, nego nčomikani možje, sledi, da se bodo naše mornarstvo resnično in temeljito razvilo edino na naravni podlagi slovan. jezika, a vsi drugi pripomočki so in ostanejo le krpe. Ako hočemo resnično povzdigniti mornarstvo, mora nam hiti ono glavna stvar, a ne pripomoček k poitaljančenju, za kar je žalibog do zdaj veljalo. Odgojiti moramo osebo v onem in v istem duhu, in to po naj krajši naravni poti. Zato moramo pre-strojiti sedanje pomorske šole primerno vesoljnim tirjavam tako, da bodo vstrezale, ako ne večini, vsaj vsem elementom, a ne kakor do zdaj le manjšini. — To zahtevajo vse primorske dežele a ž njimi zdravi razum celega človečanstva. Zoper ravno kar izrečeno načelo čujem od nasprotne strani, od kardela Lahonov in njih pomagavev strašen protest. Na to odgovarjam le, da kričači so v resnici zatiravci napredka in razvitka našega mornarstva. Oni nasprotvajo duhu sedanjega veka in občnemu mnonju vseh omikanih in veljavnih narodov; a takim pravi svet, da so kregajo s pametjo. Trditev lahonske stranke, da je italjanski jezik pripravniši za monarstvo nego slovanski, stoji na slokih nogah. V dokaz temu naj bi pregledali predavno zgodovino mornarstva, ter našli bodo, da so bili Slovani gospodarči narod na morju. Dolgo preden se je stesal prvi čolnič sloveče Beneške flote, so Slovani varno jadrali po morju.

"Vže močen na morju — Ilirjan je bil,
K' se ladje tesat' — Jo Rimec učil."

Tudi trgovski duh ne pozna narodnih predpravic. Trgovec, težeč samo za dobičkom, poprime se navad in izravov inostrancev, ko mu ti obetajo dobiček. Ne pozna mari neapolitanski trgovec, govoreč o gredah, slov. izrazov: petak, šestak, ošmak itd.?

V naj novejši dobi je naša vlada zopet razžalila skoraj vse naše mornarje z novo pomorsko zastavo. Ni čuda, da so slišijo pritožbe zavoljo nje od vseh strani, a od marsiktere sklepi, da se rajši izročijo katerikoli inostranski zastavi, nego bi po svetu oznanovali, da so slovan. mornarji nemški in magjarski hlapci.

Avstrija! ne zatajaj zvestih ti Slovanov; bodi jim pravična in v djanju enakopravna, ker le na njih stoji tvoja vesela bodočnost! Usliši njih pravične zahteve, dokler se z zaupanjem k tebi obračajo; tu podpiraj jih v razvitku, bodi si na kopnem ali na morju! Slovani zahtevajo svoje, daj ti vsakemu svoje, pa mirna Bosna.

Goriški deželni zbor.

V odseku za vladine predloge se je pretresel (v 2 sejah) načrt postave zastran zamenjave zemljišč; zdaj pride na vrsto načrt postave zastran ustanavljanja, vzdržavanja in obiskovanja ljudskih šol. Kedaj bo spet javna občna seja (III.), se še ne ve.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država.

Dunaj. Veliko imajo politični časniki zdaj opraviti z drž. kancelarjem grofom Beustom ali prav za prav s potovanjem njegovim skoz Nemčijo v Švajco, od koder se je te dni vrnil. Pravijo, da ni drugače, ko da je šel visoko politiko delat, ker se je srečal potovaje z nekimi imenitnimi osebami. Gotovo je, da je že med grof Beustovim potovanjem imenovan bil za avstrijskega poslanca na Ruskem grof Chotek, kar bi imelo pomeniti neko sprjaznenje med Avstrijo in Rusijo, kajti popred ni bilo pravega avstrijskega poslanca v Petrogradu. Še važnejše bi bilo, če je res, kar se kaže, da je, namreč, grof Beust naredil, da se je tudi Prusija Avstriji nekoliko približala, (od poslednje vojske pred 3 leti ste se naša in pruska vlada pisano gledale). To novo nasnovano prijaznost med grofom Beustom in Prusijo, dejo, da ima priti te dni na Dunaj potrdit pruski kraljevič. Mrzenje med Prusijo in Avstrijo pa se naša na južno Nemčijo takraj reke Mena, ktera je od l. 1866 meja med Prusiji podložno severno nemško zvezo in ostalimi nemškimi državami, ki so še zunaj

zveze, pa bi jih Prusija raji danas ko jutre v zvezo spravila; nektore (n. p. Badensko) se tudi same tega želé. Da ni Prusija do sihmal še Mena prestopila in vso Nemčijo zedinila, prihaja med drugim od tod, da sta vedno Napoleon in Avstrija na-njo pazila. Napoleonu ne bi bilo prav, ko bi se Nemčija vsa zedinila in premočna postala; naša sedanja vlada pa še zmiraj mlo gleda na južne nemške države, bi obranila rada kak upliv na-nje, ter želi, da bi se raji na Avstrijo naslonile, raji ž njo v zvezo stople, ko s Prusijo. Avstrija in Napoleon sta tedaj odinili misel o nemških zadevah. Ali naonkrat Napoleon nevarno zbolil, in grof Beust sprevidi, da se na bolnega moža ne more naslanjati in zanašati, kajti, če danas ali jutre umrje, ostala bi Avstrija sama. Zato se je, kakor se zdi, nenadoma proti Prusiji zasaknil in se ž njo sprjaznil in pogodil. Če jo to res, je prvi pogoj gotovo ta: Več kaj, Prusija, pustiva južne nemške dežele, naj storijo, kar jim je drago; ne silimo jih k ničemur ne ti ne jaz; južno-nemško politiške razmere naj se same, naravno, brez najnega upliva razvijajo! — Ta pomen bi imelo torej g. Beustovo potovanje in kar je na tem potovanju opravil. Ali je res kaj z avstrijsko-prusko zvezo, mora se v kratkem pokazati.

Iz Prage. Končano je. Tako huda ni bila še nikoli volitna borba, kakor ta pot. Izvoljeni so povsod sami deklaranti, po vaseh 25 edinoglasno, 12 z veliko večino glasov; v mnogih krajih so celo Nemci česke kandidate volili. V mestih je bila zmaga na česki strani ravno tako, če ne še bolj slavna. V Pragi so nastale gledé 2 volitnih okrajev neke navskrižnosti med namestništvom in županom Klaudi-em zaradi nekkih popravkov v imeniku volilcev. Župan se ni hotel vdati dotičnemu zahtevanju namestništva, ktero je merilo na to, da bi bila ustavoljubna (nemška) stranka več volivcev dobila, ter se je rajši županstvu odpovedal. Volitve so bile v omenjenih 2 okrajih na 29. sept. odložene. — Sedaj izvoljeni poslanci pojdejo v deželni zbor le za to, da se njih izvolitve odobrijo, in da ponovijo potle lansko deklaracijo, v kateri so razložene vse pravice česke krone in je izrečeno, da se nočejo vdeleževati zborovanja ni v Pragi, ni na Dunaji, dokler se sedanja ustava ne odpravi, in dokler Čehom njih zgodovinsko državno pravo ne obvelja. Pogajati pa se nočejo Čehi s sedanjim ministerstvom, ampak le s cesarjem ali znabiti z novim, porazumku ugodnejšim ministerstvom, ki bi ga Nj. vel. izvolilo. Radovedni smo, kaj bo zdaj in ali v teh homatijah morebiti še kaj nepričakovanega vmes pride.

V Gradcu. Slovenski poslanci so unidan zoper volitev Konr. Seidl-na protestovali; vsled tega je zbor deželnemu odboru naročil, naj to stvar še enkrat dobro preišče. Te dni je večina zborova po odborovem nasvetu Seidlnovo izvolitev odobrila. To je ponudilo poslancema Hermannu in Vošnjaku priliko, da sta se nad vlado, deželnim odborom in ustavoverno stranko ostro in krepko znosila.

V Inspruku je bila pretekli teden končna obravnavna v pravdi glasovitega državnega poslanca prof. Greuter-ja, ki je bil tožen — razžaljenja Njegovega veličanstva zaradi neke napitnice v lanskem katoliškem zboru v Hippachu. 22. t. m. je bil spoznan za nedolžnega.

Iz Ljubljane. Deželni zbor kranjski je imel že 7 javnih sej. Ker se je zapisnik do sedaj samo v slovenskem jeziku sostavljal in bral, zahteva zdaj vlada, da se mora tudi v nemškem kot drugem deželnem jeziku. — V 5. seji je bil sprejet važen nasvet deželnega odbora oziroma popravek dr. Zarnik-a. Dovolil se je v podporo slovenski dramatici (za slovenske glediščne igre) ves tisti znesek, ki ga je dajala dežela do sihmal za nemško gledišče, to je, 1600 gold., in sicer 500 gold. dobi dramatično društvo za glediško učilnico, družih 1100 naj se porabi za razna darila za glediščne umotvore. Boj s protinarodno stranko o tej reči je bil hud.

— "Brencljnov" vrednik, gosp. Jak. Alešovec, tožen, da je zasmehoval nemške mestne očete ljubljanske (prav za prav "glasovito spomenico" njihovo) in da je odobral dogodbo Jančjo, je bil po porotnikih

za *nedolžnega* spoznan. Ko je sodnije predsednik oklical to razsodbo, zadoneli so živahni „živio“-klici porotnikom po dvorani. 28. sept. je imel gosp. *Aladžovec* drugo tožbo kot vrednik „Triglava“, tožen zato, da je žalil avstrijsko armado. Porotniki so ga spet *nedolžnega* spoznali in zopet so se razlogali živio-klici prisežnim možem po dvorani. In tudi mi jim kličemo: dobro! pišejo „Novice“ — kajti pokazali so, da cenijo svoboda tiska, dokler ne prestopa mej poštenja.

Iz Trsta. Sodbo, ki jo je o dogodkih meseca julija lanskega leta izrekla c. k. deželna sodnija v Trstu, je zdaj tudi ondašnja *viša* deželna sodnija potrdila.

Dopis.

Iz Volč, 27. sept. — X. — (*Čitalnica*) Večkrat volčanska čitalnica po letu malo zadroma, vendar to dromanje ne traja dolgo časa. Pa kdo bi tudi Volčanom zamericil? Volčanska čitalnica je le kmečka čitalnica in skoro vsi njo so le taki, ki si morajo v potu svojega obraza vsakdanji krub služiti. Ni toraj čuda, ako se kmot, ki se po letu celi božji dan na solcu pripoka in težko dela, v tem času le malo za čitalnico zmeniti zamore. Kakor hitro se pa noči podaljšajo, zbirajo se tudi oni v čitalnici da časnike prebirajo in se v petji vadijo. Marsikteri je mislil takrat, ko so nam g. Makarovič a (sedanjega vikarja na Ternovem) vzeli, da bo naša čitalnica poginila. Ali temu ni tako; gosp. Makarovič je čitalnico tako na noge spravil, da ni treba biti v skrbi zavoljo njenega obstoja. Da ona še vedno klije, pokazalo se je pri slovesni besedi 22. t. m. Beseda je bila sijajna. Predsednik, čeravno priprost kmet, pa marsikteremu izšolanemu gospodu kos, je besedo odprl z mičnim govorom, v katerem je lepo in jasno razvijal, kako iz malega izraste veliko, kar je na našo čitalnico nanašal, ter svoje tovarše opominjal, da bi korak za korakom naprej stopali; pričujočo gospodo je prosil, naj čitalnico podpirajo, da se bo duh slovenski med ljudstvom vedno bolj in bolj razširjal. Vršila se je tudi igra „Ravni pot, naj boljši pot“ in ta je že tretja igra, ki se je v naši čitalnici predstavljala. Igra je težavna, pa vendar so jo igralci in igralko izvrstno izpeljali. Se ve, da bi oster kritikar marsikaj grajal, pa ako se pomisli, kako težko je pri naših okolščinah kaj takega napraviti, da igralci in igralko, ki so le kmečkoga stanu, še nikoli glediščnega odra videli niso, mora se reči, da je vsak svojo nalogo prav dobro izvršil.

Deklamoval je tudi mlad dijak „krvavi nosi“ humoristko, ki se nahaja, v „Jurju s pušo.“ Pred in po igri je domači pevski zbor slovenske pesmi prepeval; petje je bilo ubrano in lepo, da se mora pevcem vsa čast dati. Da se pa večkrat slovesnosti napravijo, moramo posebno gosp. predsedniku hvaležni biti, ker on je s svojo nazočnostjo mnogo Tominske gospode obogajega spola, zraven več duhovnov med drugimi tudi preč. gosp. Doljak, dekan Tominski. Prišel je tudi k besedi ves pevski zbor Tominski, ki je k povečanju veselice veliko pripomogel. Peli so razne slovanske napeve po besedi tako ubrano in krepko, da je vse v njih sobo drlo; zapeli so še pri odhodu med drugimi tudi „Ločitev.“ To ti je petje, ki se ne da prehvaliti. Bog živi Tominski pevski zbor i vse ondašnje rodoljube!

Domači novičar.

(*Po duhovnih vajah*) pretekli teden so poklonili nazoči mašniki prevzv. kn.-nadškofu zahvalno adreso, ktera se nanaša tudi na odhod N. ekselencije k prihodnjemu občenemu cerkvenemu zboru. Zložili so tudi o tej priliki 242 gold. 50 s. a. v. (med kterimi je 50 g. nadškofovih) kot denar sv. Petra, menda z namenom za potrebe cerkv. zbora. Tiste, ki o sedanjih cerkvenih in zbornih razmerah kaj umejo in se v njih razvedavajo, bode veselilo slišati, da so Nj. ekse. v odgovoru na adreso memogredé omenili Fuldo, iz česar bi se smelo posneti, da je Njih stališče tisto, kakor vrlih škofov nemških.

(*Duhovske premembe*). Za fajmoštra v Bovec je predstavilo c. k. namestništvo dosed. vikarja v Lokovcu, preč. g. *Augustina Košuta-o*; na njegovo mesto pride

g. *Jan. Juh*, zač. kurat v Jagerščah. Administrator v Št. Lovrencu (v Brdih), preč. g. *Ivan Wolf*, je postal fajmošter. — G. *Juri Perovnja* iz Kala gre za vikarja v Avčo; na njegovo mesto v Kal pride sedanji administrator v Bovec, g. *Andrej Vuja*. Novomašnik g. *Juri Peternel* je postavljen za kooperatorja v Bovec.

(*Dekan dekanija Bovec*) je imenovan preč. fajm. Kobariski, g. *Andrej Jakša*; sedež njegov jbu *Kobarid*.

(*Cerkvi Ogledjaki*) in sicer za cerkveno posodo in obleko je blagovolilo Njih voličanstvo cesar iz privatno blagajnice podariti 500 gold.

(*Naš rojak grof Karol Coronini Kronberški*) je na svojo prošnjo odvezan službo deželnega predsednika v Salzburgu.

(*„Soča“*) Dne 14. oktobra t. l. bo občni zbor političkoga društva „Soča“. Na dnevnem redu: *Volčtov* odbora.

Omnobni odbor.

„Slovenska Matice“.

XV. odborova seja 2. sept. t. l.

Pričujoči so bili ljubljanski odborniki: gg. dr. J. Bleiweis, dr. Costa, dr. Zupanec, Lésar, Vilhar, Jeran, dr. Papež, Svetec, Sovan; izmed vnanjih pa: gg. Erjavce, Grabrijan, dr. Razlag, dr. Uluga, dr. Vošnjak in dr. Krek.

Vršila se je ta skupščina tako lo:

1. Potrdil in podpisal se je XIV. odborova seja zapisnik.

2. Tajnik naznani, da se je od poslednje seja oglasilo 25 novih družbenikov, med njimi 4 ustanovniki, ter stavi nasvet: „naj odbor sprejme vse.“ (Odbor pritrdi).

3. Za prvosednika se po dr. J. Bleiweisovem navetu z vsklikom izvoli g. dr. E. H. Costa, ki častni ta posel dolgo od sebe odvrča, vendar se naposled udá soglasnim željam; za njegova dva namestnika: gg. dr. Leon Voučina in dr. Radoslav Razlag; — tudi blagajnik g. dr. Zupanec in vsi opravniki lanskega leta se z vsklikom zopet izvolijo.

4. V gospodarski odsek so izvoljeni gg. odborniki: Sovan, Vilhar in dr. Zupanec.

5. Odsek za „naučni slovník“ se po predlogu v lanskem občenem zboru sprejetem sestavi tako, da bode v njem ves odbor, a pomnoži se s toliko udi, v Ljubljani bivajočimi, da bode ljubljanski oddelek šteel dvo tretjini vsega odseka. Po tem takem bode v njem: 18 ljubljanskih odbornikov, 22 vnanjih odbornikov, 26 družbenikov neobornikov, v Ljubljani bivajočih, ktero določi odsek za izdavanje knjig; ta odsek toraj šteje 66 članov.

6. V odsek za izdavanje knjig je bilo izvoljenih 8 odbornikov, ti so: dr. J. Bleiweis, dr. E. H. Costa, Ant. Lésar, Jož. Marn, Jan. Šolar, Iv. Vavru; — dr. Gr. Krek in dr. Rad. Razlag.

7. V Odsek za nabiro narodnega slovstvenega blaga so izvoljeni: gg. Marn, Svetec, Šolar; — dr. Krek in Trstenjak.

8. V razgovoru, kako bode s tajništvom prihodnje leto, odbornik Lésar stavi predlog: „naj se tajnikova služba razpiše po 36. §. opravnega reda.“ Po daljnem razpravljanju tega predloga Lésar konečno vendar privoli, da obdrži težavni ta posel še za eno leto, da vstreže soglasnim željam slavnega odbora.

(*Konec prih.*)

Priloge

k postavi o zemljiškem davku.

Obrazec II. k §. 25.

Vrstilna tarifa.

Vrstilno odsek . . . . .
Obdelovanjski red (način) v 8 vrstah
Čisti prinos na oral
po gold. in kr.
Njiv
Travnikov
Vrtov
Vinogradov

Pašnikov
Planin
Gozdov
Jezor, močvirja, ribnikov (bajerjov)
..... dne .....

okrajna ocenilna komisija.

Obrazec III. k §. 25.

Način,

kako se zakrožujejo tarifno ceno čistega prinosa.

Čez 2 kr.	do 20 kr.	od 2 do 2 kr.
" 20 kr.	do 1 gold.	od 5 do 5 kr.
" 1 gold.	do 4 "	od 10 do 10 kr.
" 4 "	do 10 "	od 25 do 25 kr.
" 10 "	od 50 do 50 kr.	

Obrazec IV. k §. 28.

Izkaz zglednic (primerjalnic).

Kako so obdini pravi
Red ali način obdelave
Vrsta

Zglednice kakošne so:

Doli, iz katerih obstoji prst ali živa zemlja
Kako globoka je prst
Spodnja zemlja
Kako ležb, proti kateri strani sveta visó, koliko imajo
vlage in s katerimi posebnostmi se odlikujejo
Lastnikovo imé in stanovališče
Imé posestva po legi
Kako je podoba in naznanba mejašov

..... dne .....

Okrajna ocenilna komisija.
(Podpisi.)

Obrazec V. k §. 33.

Sestava vrstilnih tarif.

Okraj
Vrstilni odsek
Čisti prinos v denarji
njiv
travnikov } v 8 vrstah
vrtov

..... dne .....

Deželna komisija.
(Podpisi.)

Obrazec VI. k §. 36.

Vcenilni register

in zrajtani čisti prinosi posamnih parcel po cenah, ki
jih deželna komisija za uravnavo zemljiškega davka
dne . . . postavila.

Posestni list }
Po vpenitvi } obdelovanjski red
vrsta
Po vogovoru } obdelovanjski red
vrsta
A. Površje ali prostor dačnih zemljišč po orali scž.
Po raznem obdelovanju in vrstah
Površje po oralih scž.
Čisti prinos po gold. in kraje.
A. Čisti prinos po gold. in kraje.
B. Površje ali prostor davka prostih zemljišč
Stavišča in dvorišča po oralih scž.
druga po oralih scž.
Opomba

Loterijske številke. V Gradcu 25. sept. 22, 11,
14, 77, 68. Na Dunaji 25/9 27, 86, 79, 66, 12.

Borsni kurs 29. sept. Metall. 58:90; narodno po-
sojilo 67:90; London 122:20; adžjo srebra 120:25;
cekini 5:83.

Žitna cena v Gorici: Pšenica nova po 2 gld. 50 kr.;
do 2:70 (goriški kaznanik); turšica 1:40 do 1:45; turšica
bela 1:35; ječmen, delan 3:— do —:—; nedelan nov 1:70;
fižol 2:— do 2:40; ajda 1:35; do —:—; oves 1:20 do —:—.

Lastnik, izdajatelj in odgov. vrednik: Andrej Marušič.— Tiskar Seitz v Gorici.

OGLASNIK.

Prodajavnica materialnega in barvnega blaga
zraven kavarne „Commercio," blizo cerkve sv. Ignacija
na Travniku, je vnovič odprta in bogato založena z
vsem, kar spada v to vrsto blaga. — Postrežba bo
hitra in dobra, cene v primeri z drugimi te sorte pro-
dajavnicami nizke; torej je lahko zanašati se, da bodo
obilno kupovavcev va-njo zahajalo.

Čedno stanovanje za delarje,

prav na lepem in zdravem kraju, tik mestnega vrta,
realni nasproti in tudi ne daleč od gimnazija in nor-
malko, je na ponudbo v Pečenko-vi hiši štov. 40 pri
gosp. Štefanu Bittošnak-u.

PROVIDENTIA.

Gesellschaft für landwirthschaftliche & Rea-
litäten Versicherungen
in WIEN.

Kundmachung.

Zu der im Sinne des § 19 der Statuten am
25. October 1869, 11 Uhr Vormittags im neuen Ge-
sellschaftslokale, Stadt, Schwarzenbergplatz N. 9, statt-
findenden ausserordentlichen

Generalversammlung

werden die P. T. Mitglieder der Providentia (§. 11
u. 21) zu erscheinen höflichst eingeladen.

Tagesordnung.

- I. Ergänzungswahlen in den Verwaltungsrath.
- II. Erhöhung des Gründungsfonds für jeden ein-
zelnen Versicherungszweig auf Eine Million Gulden.

Wien, am 20. September 1869.

Der Verwaltungsrath.

§. 11. Mitglieder der Gesellschaft sind:

- a) Alle Versicherten, während der Dauer der Versi-
cherung,
- b) die Gründer der Gesellschaft, so lange sie versi-
chert oder durch den Besitz von Antheilscheinen Gläu-
biger der Gesellschaft sind.

§. 21. Stimmberechtigt sind alle im Vollgenus-
se der bürgerlichen Rechte befindlichen Mitglieder.

Jedes Mitglied hat das Recht, seine Stimme für
die allgemeinen Verhandlungen (§ 12), sowie für jene
Branche, bei welcher dasselbe versichert ist, abzugeben.

Das Stimmrecht kann in der Regel nur persön-
lich ausgeübt werden.

Eine Uebertragung von Stimmen für die General-
versammlung kann nur von jenen Mitgliedern erfolgen,
welche nicht in Wien ansässig, oder nur ausnahms-
weise von in Wien Einheimischen, sobald dieselben re-
gelmässig für längere Zeit des Jahres abwesend sind.

Derlei Uebertragungen können nur an stimmfähi-
ge Mitglieder geschehen und sind durch eine schriftli-
che Vollmacht auszuweisen.

Es kann Niemand ausser seiner eigenen mehr als
drei Stimmen führen.